

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2015-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndt 10/2015 zo 17. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Ndt 10/2015 zo 17. júna 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Podaním zo dňa 14.05.2015 som namietal zaujatosť senátu Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 3Nto/6/2015, 3 Tos/37/2015 .

Podaním zo dňa 18.05.2015 som vzniesol ďalšiu námietku zaujatosti voči senátu Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 3Nto/6/2015, 3 Tos/37/2015 .

Podaním zo dňa 19.05.2015 som vzniesol námietku zaujatosti voči Krajskému súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 3Nto/6/2015, 3 Tos/37/2015. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 17. júna 2015 uznesením 4Ndt 10-2015 rozhodol, že sp. zn. 3Nto/6/2015, 3 Tos/37/2015 sa Krajskému súdu neodnímajú. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 17.06.2015 nerozhodol o námietkach zaujatosti vo výroku rozhodnutia v súlade s ustanoveniami § 31 a § 32 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodovaní nezaoberal podaním zo dňa 14.05.2015, čím rozhodnutie trpí vadami, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie v merite veci. ...

Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a boli porušené ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. ...

Sťažovateľ vyčerpal všetky zákonné prostriedky na dosiahnutie nápravy a nedisponuje žiadnym zákonným opravným prostriedkom na dosiahnutie nápravy. Lehota na podanie na Ústavný súd Slovenskej republiky je sťažovateľom zachovaná. ...

Sťažovateľ poukazuje na porušenie Trestného poriadku Najvyšším súdom SR, ktorý riadne, zákonne a spravodlivo nerozhodol o námietkach zaujatosti, čím porušil právo sťažovateľa garantované Ústavou Slovenskej republiky.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli Najvyšším súdom SR vo veci sp. zn. 3Nto/6/2015, 3 Tos/37/2015 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2015, 4Ndt 10/2015, a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 1.000,- EUR, ktorý je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd rozhodol podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku o tom, že trestné veci sťažovateľa vedené Krajským súdom v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Nto 6/2015 a sp. zn. 3 Tos 37/2015 sa krajskému súdu neodnímajú.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 Nt 1/2015 (o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy právoplatne skončeného trestného konania) na námietku zaujatosti vznesenú sťažovateľom samosudca uznesením z 8. apríla 2015 vyslovil, že nie je vylúčený z

úkonov trestného konania, proti ktorému uzneseniu sťažovateľ podal 22. apríla 2015 sťažnosť.

Vec bola okresným súdom predložená krajskému súdu na konanie o sťažnosti sťažovateľa podanej 22. apríla 2015 proti uzneseniu okresného súdu z 8. apríla 2015 a na rozhodnutie o námietke zaujatosti sťažovateľa proti samosudcovi okresného súdu z 22. apríla 2015 a je vedená pod sp. zn. 3 Nto 6/2015 a sp. zn. 3 Tos 37/2015.

Sťažovateľ podaním z 18. mája 2015 vzniesol námietku zaujatosti senátu krajského súdu a podaním z 19. mája 2015 vzniesol námietku zaujatosti celého krajského súdu, ktoré boli v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku považované za návrh na odňatie veci krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu a takto predložené najvyššiemu súdu na rozhodnutie o tomto návrhu.

Najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku o návrhu sťažovateľa tak, že trestné veci sťažovateľa vedené krajským súdom pod sp. zn. 3 Nto 6/2015 a sp. zn. 3 Tos 37/2015 sa krajskému súdu neodnímajú, keďže nezistil žiadne zákonné dôvody na odňatie a prikázanie veci, a v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

«Z dôvodu, že odsúdený [REDAKOVANÉ] vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Trenčíne, ktorú je potrebné považovať za návrh na odňatie jeho trestnej veci Krajskému súdu v Trenčíne a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 ods. 1 Tr. por., predložil predseda odvolacieho senátu spisový materiál na rozhodnutie o tomto návrhu odsúdeného [REDAKOVANÉ] v trestných veciach vedených na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 3 Nto 6/2015 a 3 Tos 37/2015, a súčasne predložil písomné vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Trenčíne k tomuto návrhu odsúdeného.

Na podklade skôr uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal, či sú splnené zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci, a zistil, že tomu tak nie je.

Prieskumná povinnosť najvyššieho súdu bola obmedzená ustanovením § 23 ods. 1 Tr. por., pretože v tomto štádiu trestného stíhania najvyšší súd nebol oprávnený vec preskúmať zo širších hľadísk, ako tomu je napríklad v konaní o odvolaní oprávnenej osoby (§ 317 ods. 1 Tr. por.).

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Platná právna úprava nedefinuje pojem „dôležité dôvody“.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia zákonných podmienok § 23 ods. 1 Tr. zák.

Medzi dôležité dôvody tzv. delegácie však treba zahrnúť aj prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu.

Takýto stav v posudzovanej veci nenastal.

Z písomného vyjadrenia sudcov krajského súdu vyplýva, že títo sa necítia žiadnym spôsobom zaujatí a neboli u nich splnené zákonné podmienky pre ich vylúčenie uvedené v § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Na podklade týchto skutočností možno preto konštatovať, že najvyšší súd doposiaľ nezistil žiaden dôležitý dôvod (akým je vylúčenie všetkých sudcov daného súdu alebo ako sú okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, ako predpokladu spravodlivého konania a rozhodnutia alebo pochybnosti, či u miestne príslušného súdu možno zaistiť dodržanie základných zásad trestného konania uvedených v § 2 Tr. por.), ktorý by odôvodňoval odňatie veci príslušnému súdu, ktorým je Krajský súd v Trenčíne a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.»

Sťažovateľ vo svojej sťažnostnej argumentácii nenamieta samotné závery najvyššieho súdu o neexistencii dôležitých dôvodov na odňatie veci krajskému súdu (vrátane neexistencie dôvodov na vylúčenie sudcov krajského súdu), ale skutočnosť, že najvyšší súd nerozhodoval o jeho námietkach zaujatosti vo výroku napadnutého uznesenia, pričom podľa sťažovateľa tak mal rozhodovať v zmysle § 31 a § 32 Trestného poriadku. Sťažovateľ ďalej namietal, že najvyšší súd nerozhodoval o ním vznesenej námietke zaujatosti senátu krajského súdu v podaní zo 14. mája 2015, ale len o jeho námietke zaujatosti senátu krajského súdu v podaní z 18. mája 2015 a námietke zaujatosti celého krajského súdu v podaní z 19. mája 2015.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie najvyššieho súdu a konštatuje, že argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnené.

Ústavný súd konštatuje, že posudzované uznesenie najvyššieho súdu nezakladá možnosť porušenia zásady spravodlivého konania tým, že sťažovateľom vznesené námietky zaujatosti smerujúce proti všetkým sudcom krajského súdu (senátu krajského súdu a celému krajskému súdu) zhodne s krajským súdom považoval najvyšší súd za návrh na odňatie veci krajskému súdu a prikázanie inému súdu, a takto o nich aj napadnutým uznesením rozhodol, pričom existenciou dôvodov vylúčenia sudcov krajského súdu sa zaoberal v rámci posúdenia existencie dôvodov na odňatie veci krajskému súdu. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojich základných a iných práv aj tým, že najvyšší súd vôbec nerozhodoval o jeho námietke zaujatosti vznesenej proti senátu krajského súdu jeho podaním zo 14. mája 2015, je potrebné konštatovať, že ani táto námietka nie je spôsobilá spochybniť ústavnoprávnu udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, keďže predmetom posudzovania najvyšším súdom bola obdobná námietka sťažovateľa (námietka zaujatosti rovnakému senátu krajského súdu a z rovnakých dôvodov) vznesená v jeho podaní z 18. mája 2015.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv uznesením najvyššieho súdu, odmietol jeho sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi sťažovateľa uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015